

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran

TOIMINTASUUNNITELMA 2018

Sisällys

1. Toiminnan tarkoitus ja tavoitteet
2. Strategia 2018–2021
3. Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi
4. Toimintakauden tavoitteet ja toimenpiteet
5. Kehittämishankkeet
6. Julkaisut, verkkopalvelut ja aineistot
7. Viestintä
8. Jäsentoiminta
9. Yhteistyöryhmä
10. Talous ja rahoitus
11. Hallinto ja henkilöstö

1. Toiminnan tarkoitus ja tavoitteet

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura on vuonna 2006 perustettu kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena sääntöjen mukaan on tukea ja kehittää suomalaisen kulttuuriperinnön opettamista ja vaalimista. **Seura on asiantuntija-, hanke- ja vaikuttajaorganisaatio, jonka päätehtävänä on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta valtakunnallisesti.**

Toiminnan pitkántähtäimen tavoitteena on, että kulttuuriperintönäkökulma integroituu osaksi formaalia kasvatusta, opetusta ja koulutusta sen eri asteilla sekä tulee osaksi myös nonformaalia ja informaalia sekä elinikäistä oppimista. **Kulttuuriperintökasvatuksen avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tukemalla kulttuurista osaamista – tietojen, taitojen ja asenteiden muodostumista – sekä kulttuurista osallisuutta ja kulttuuristen oikeuksien toteutumista** (Perustuslaki ja Yleissopimus lapsen oikeuksista).

Seura vastaa toiminnallaan ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin kuten maahanmuuttajien kotoutumiseen ja kestävään yhteiskunnalliseen ja globaaliin kehitykseen – ylipäättään kulttuuriperinnön yhteiskunnallisen merkityksen tunnistamiseen ja sekä kulttuurien väliseen rakentavaan vuorovaikutukseen. **Kulttuuriperintökasvatuksella voidaan osaltaan tukea**

kotoutumista vahvistamalla lasten, nuorten ja myös aikuisten kulttuurista osaamista. Tämä sisältää sekä oman että toisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön tuntemuksen sekä kyvyn ymmärtää kulttuuriperinnön merkitys yksilön hyvinvoinnille ja yhteiskunnan kehitykselle. Todellisuudessa yksilöt eivät edusta vain yhtä kulttuuria eivätkä identiteetit suoraan seuraa kulttuurisesta taustasta. Kulttuurisen ymmärryksen ja sensitiivisyyden merkitys on keskeinen ihmisten väliselle rakentavalle vuoropuhelulle ja kanssakäymiselle.

Toiminnallaan seura tukee **kulttuuri-, koulutus-, nuoriso- ja ympäristöpolitiikan** sekä **kestävän kehityksen** politiikan tavoitteiden toteutumista.

Taulukko 1: Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen toiminnan tulokset ja vaikutukset (erillisenä liitteenä)

2. Strategia 2018–2021

Seuran hallitus hyväksyi seuran toisen strategian vuosille 2018–2021 syksyllä 2017.

Seuran missiona on:

Lasten ja nuorten kulttuurisen osaamisen ja osallisuuden sekä kulttuuristen oikeuksien toteutumiseksi kehitämme kasvatusta ja koulutusta, tuemme ammattilaisten ja organisaatioiden työtä kulttuuriperintökasvattajina, vaikutamme päätöksentekoon, sekä opimme jatkuvasti sekä organisaationa että yksilöinä.

Arvot:

”Intohimo, Nöyryys ja Kaunis turhuus” (Mika Waltari)

Visio:

Identiteetin, hyvän elämän ja uudenlaisen toimijuuden ja yhteiskunnallisen ja globaalin kestävyuden luomisessa ammennetaan kulttuuriperinnöstä.

Strategiset painopisteet 2018–2021:

1. **Moninaisuus.** Tietoisuuden lisääminen moninaisesta kulttuuriperinnöstä, oikeus ja vapaus ammentaa kulttuuriperinnöstä ihmisoikeuksia kunnioittaen.
2. **Ylisukupolvisuus.** Eri sukupolvien välinen vuorovaikutus ja elinikäinen oppiminen.
3. **Digitaalisuus.** Kulttuuriperinnön tuottaminen, kokeminen ja välittäminen digitaalisesti ja multimodaalisesti.
4. **Kokemuksellisuus.** Autenttisten ja moniaististen kokemusten tuottaminen kulttuuriperintöprosessissa.
5. **Avoin tieto.** Tiedon aktiivinen, ajantasainen ja avoin tuottaminen ja jakaminen.
6. **Vuorovaikutus.** Toimintamallien ja aineistojen yhteiskehittäminen, jaetun asiantuntijuuden laajentaminen sekä olemassa olevien toimintatapojen kyseenalaistaminen ja uusien kokeileminen.
7. **Verkostot.** Verkostomainen toimintatapa, myös uusien toimijoiden aktivoiminen.
8. **Vaikuttavuus.** Vaikutusten seuranta, seura oppivana organisaationa.

3. Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi 2018

Seura on aktiivisesti mukana Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden suunnittelussa ja toteutuksessa. Seura on jäsen kansallisessa Kulttuuriperinnön teemavuoden kansallisessa yhteistyöryhmässä. Rahoituksen varmistuessa seura toteuttaa sekä kansallisen ”Mobiilireittejä kulttuuriperintöön” että Euroopan laajuisen teemavuoden liittyvän ”Heritage Hubs” – kehittämishankkeen Creative Europe -ohjelman rahoituksella. Seura viestii EDUCA –messuosastollaan teemavuodesta opettajille ja kannustaa kouluja osallistumaan siihen yhteistyössä Museoviraston kanssa. Seura osallistuu Kulttuuriperintövuoden somekampanjan suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä Ympäristöministeriön ja muiden tahojen kanssa. Seura viestii aktiivisesti teemavuodesta jäsenilleen ja sidosryhmilleen. Seura on avoin uusille ideoille ja toteutustavoille teemavuoden aikana.

4. Toimintakauden strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

4.1 Kulttuuriperintö on olennainen osa kasvatusta, koulutusta ja nuorisotoimintaa

- Tuotamme monipuolisia sisältöjä ja kiinnostavia malleja ja käytäntöjä yhteistyössä kohderyhmien, jäsenten ja asiantuntijoiden kanssa.
- Tehostamme palveluiden, aineistojen ja materiaalien leviämistä kiinnostuneille.
- Verkostoidumme yli sektorirajojen ja mahdollistamme alueellisten verkostojen ja kumppanuuksien syntymistä.
- Vuorovaikutamme, viestimme ja koulutamme.

Toimenpiteet 2018

- Kannustamme museoita kehittämään kouluille sekä lapsille ja nuorille suunnattuja palveluita yhdessä heidän kanssaan.
- Kannustamme kouluja, kerhoja ja muita ryhmiä hyödyntämään museoita ja arkistoja
- Tutustumme tarkemmin Tanskan ja Norjan malleihin muun muassa museo-koulu ja maailmanperintökohde-koulu yhteistyössä
- Käynnistämme Seinätön museo -yhteistyön (rahoituksen varmistuessa toteutamme ”Mobiilireittejä kulttuuriperintöön –hankkeen yhteistyössä Museoliiton kanssa)
- Täydennämme Kulttuurin vuosikelloa uusilla materiaaleilla.
- Jatkamme hyvin alkanutta koulutustoiminnan kehittämistä suunnittelemalla opettajille ja kasvattajille suunnattuja foorumeita ja koulutuspäiviä.
- Osallistumme Mediataitoviikolle 5.2.–9.2.2018
- Osallistumme EDUCA -messuille 26.1–27.1.2018
- Järjestämme Maailmanperintöpäivän 18.4.
- Laadimme viestintästrategian 2018–2020 ja suunnitelman vuodelle 2018.

4.2 Vaikuttamistyömme ansiosta kulttuuriperintökasvatus on näkyvä keskeisillä hallinnon aloilla

- Kulttuuriperintöosaamisen ja -tietoisuuden, lasten ja nuorten kulttuurisen osallisuuden ja kulttuuristen oikeuksien tukeminen on kirjoitettu osaksi keskeisiä asiakirjoja kulttuuri-, koulutus-, nuoriso, ympäristö- ja kestävän kehityksen politiikan aloilla.
- Toteutamme seuran ydintehtävän kannalta keskeisiä kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristö, koulutus-, nuoriso ja kestävän kehityksen politiikan asiakirjoja.
- Käynnistämme poliittisen vaikuttamistyön täsmentämällä tavoitteet ja keinot sekä solmimalla kumppanuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2018

Vaikutamme näihin:

- Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen suunnitelma. Valmistelutyö on käynnistymässä Opetus- ja kulttuuriministeriössä.
- Muut keskeiset prosessit tilanteen mukaan.

Toteutamme näitä:

- Museopoliittinen ohjelma
- Faron sopimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä
- Lastenkulttuuripoliittinen ohjelma
- Kulttuuriympäristöstrategia ja toimeenpanosuunnitelma
- Kansallinen Maailmanperintöstrategia ja toimeenpanosuunnitelma
- Kansallinen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus ja Agenda 2030 toimenpideohjelma
- Yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta ja sen kansallinen toimenpideohjelma 2016–2018

Edistämme näiden toteutumista:

- Opetussuunnitelmat
- Kulttuurikasvatussuunnitelmat
- Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet
- Ammatillisten perustutkintojen perusteet

Nimetyt jäsenyydet

- Kestävän kehityksen toimikunta, varajäsen 2016–2018 (Valtioneuvosto)
- Kulttuuriperintöalan neuvottelukunta (Museovirasto)
- Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä (Ympäristöministeriö)
- Europa Nostra Finlandin hallitus (toiminnanjohtajan henkilöjäsenyys)

Osallistumme lisäksi seuraaviin työryhmiin ja verkostoihin

- Kulttuuriperinnön teemavuoden yhteistyöryhmä
- Kulttuuriympäristomme.fi-palvelun toimituskunta (Ympäristöministeriö)

- Kotiseutuliiton kouluopetusjaosto
- Unesco-yhteistyö opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa
- Eurooppalainen kulttuuriperintöyhteistyö muun muassa European Heritage Days-ohjelman ja Europa Nostran puitteissa
- Yhteistyö ympäristö- / kestävän kehityksen kasvatuksen ja globaalikasvatuksen ja kulttuurien välistä vuoropuhelua edistävien toimijoiden kanssa Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry:n Koulutus ja kasvatustyöryhmässä, FEE-Suomen Pyöreässä pöydässä, yhteistyö ja jäsenyys Anna Lindh Säätiön Suomen verkostossa
- Yhteistyö tutkijoiden ja yliopistojen kanssa

4.3. Kulttuuriperinnön merkitys hyvän elämän ja yhteiskunnan kehityksen kannalta on näkyvä, perusteltu ja jaettu

- Lisäämme keskustelua kulttuuritutkimuksen ja kasvatustieteellisen tutkimuksen välille.
- Tiedotamme säännöllisemmin medially ja päättäjille seuran tekemästä asiantuntijatyöstä.
- Toteutamme suurelle yleisölle suunnattuja viestejä ja tekoja.
- Teemme aktiivista eurooppalaista yhteistyötä.
- Lisäämme jäsenmäärää

Toimenpiteet 2018

- Järjestämme kasvatustieteen ja kulttuuritutkimuksen näkökulmia yhdistävän keskustelutilaisuuden Helsingin yliopistolla.
- Otamme mahdollisuuksien mukaan käyttöön palvelun tiedotteiden jakamista varten.
- Toteutamme jonkun seuraavista: nimi- tai symbolikilpailu, julkilausuma, kannanotto, manifesti tai pamfletti.
- Toteutamme ”Heritage Hubs” –hankkeen mahdollisella Luova Eurooppa-ohjelman Kulttuuriperinnön teemavuoden rahoituksella.
- Hankimme 20 uutta jäsentä.

4.4. Kehitymme organisaationa kohti yhä vuorovaikutteisempaa verkostoitujaa ja yhä parempaa työpaikkaa

- Hankimme uusi yhteistyökumppaneita ja tiivistämme edelleen jo olemassa olevia toimivia suhteita erityisesti yhteistyöryhmän tahojen sekä muiden keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Toimimme entistä avoimemmin ja saavutettavammin.
- Vahvistamme asiantuntemustamme kulttuuriympäristökasvatuksen, maailmanperintökasvatuksen, viestinnän ja johtamisen aloilla
- Tuotteistamme asiantuntemustamme myytäväksi (esimerkiksi koulutukset ja työpajat).
- Ryhdymme toimimaan aiempaa monikielisemmin.
- Sisällytämme metatiedon keräämisen ja analysoinnin hankesuunnitelmiin ja budjetteihin.
- Laadimme vaikuttavuusmittarit eri toiminnoillemme.

- Tarjoamme työntekijöillemme ja harjoittelijoillemme mahdollisuuden ammatilliseen kehittämiseen ja osaamisen kehittämiseen työpaikalla.
- Ylläpidämme ja kehitämme työhyvinvointia ja tuemme työntekijöiden motivaatiota.

Toimenpiteet 2018

- Laadimme mitattavat tavoitteet jäsenoiminnalle.
- Palkkaamme toimistolle viestinnän asiantuntijan (riippuen rahoituksesta)
- Palkkaamme hankkeisiin maailmanperintökasvatuksen asiantuntijan ja kulttuuriympäristökasvatuksen asiantuntijan (riippuen rahoituksesta)
- Hiomme prosessejamme: suunnittelemme hankkeita enemmän tiimityönä
- Sisällytämme metatiedon keräämisen ja analysoinnin vuonna 2018 laadittaviin hankesuunnitelmiin ja budjetteihin.
- Tuotamme sisältöä verkkosivuille englanniksi ja ruotsiksi resurssien mukaan.
- Laadimme bonuspalkkausjärjestelmän.
- Toteutamme psyko-sosiaalisen kuormituksen mittauksen yhteistyössä Työterveys.
- KIKYn edellyttämä työajan lisäys käytetään henkilöstön osaamisen kehittämiseen 2018.

5. Kehittämishankkeet

Seuran keskeinen toimintamuoto on kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden toteuttaminen.

Käynnissä olevista hankkeista vuonna 2018 jatkuvat:

- Moi! Hej! Tere! Marhaba! **مرحبا!** – Tilannekuvia moninaisesta Suomesta” (Niilo Helanderin säätiö)
- Historiakerhotoiminta-hanke (2017–2018) (Opetus- ja kulttuuriministeriö)

Rahoituksen varmistuessa toteutettavat hankkeet:

- Maailmanperintökasvatuksen kehittämissanke (Avustukset maailmanperintöstrategian toimeenpanosuunnitelman toteuttamiseen, Museovirasto)
- Nuorten osallisuus kestävässä kaupunkisuunnittelussa (Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksikkö)
- Arkeologiaa koululaisille -hanke yhteistyössä Kansallismuseon kanssa (Rahoitus Kulttuurirahaston Mullankaivajat – avustuksella)
- Heritage Hubs. Teemavuoden EU-hanke.
- Mobiilireittejä kulttuuriperintöön yhteistyössä Museoliiton kanssa. Teemavuoden kansallinen hanke.

6. Julkaisu, verkkopalvelut ja aineistot

Seuran verkkosivut sijaitsevat osoitteessa www.kulttuuriperintokasvatus.fi. Seuran tuottamat julkaisut ja aineistot ovat vapaasti saatavilla verkossa. Esimerkiksi e-kirjoina löytyvät seuraavat: *Kestävä kasvatus – kulttuuria etsimässä* (2013) ja *Kulttuuri-identiteetti ja kasvatus – kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena* (2014).

Tavoitteena on lisätä seuran Open access-julkaisut kirjastojen tietokantoihin suorina linkkeinä.

Seuran tuottamien materiaalien pääasiallinen jakelukanavana on www.kulttuurinvuosikello.fi. Materiaalipankkiin lisätään jatkuvasti lisää materiaaleja ja sen merkitys kulttuurisesti kestävästä kasvatuksesta materiaalien jakelukanavana vahvistuu. Kulttuurin vuosikellolla on mahdollisuuksia kehittyä laajemmaksi ja tunnetummaksi palveluksi kasvattajien keskuudessa.

Seura ylläpitää ja hallinnoi myös www.operaatiomp.fi -peliä, www.kulttuurikasvatussuunnitelma.fi -palvelua yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten liiton kanssa sekä www.nurkantakana.fi -sivustoa yhteistyössä Maaseudun Sivistysliiton kanssa.

www.kulttuurikasvatussuunnitelma.fi -työkalua levitetään erityisesti kuntiin, joissa ei vielä ole kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Tavoitteena on lisätä kulttuurikasvatussuunnitelmien määrää kunnissa ja sitä kautta edistää taide-, kulttuuri- ja kulttuuriperintökasvatuksen tasa-arvoista saavutettavuutta.

Operaatio maailmanperintö (www.operaatiomp.fi) -verkkopeliä yläluokille hallinnoidaan ja ylläpidetään seuran toimesta. Peliä levitetään ja markkinoidaan uusille käyttäjille. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään pelipajoja.

7. Viestintä

Perusviestinnässä

- Jatkamme facebookin, twitterin, instagramin ja slidesharen käyttöä.
- Lähetämme uutiskirjeen 4–6 kertaa vuodessa noin 600 tilaajalle.
- Kirjoitamme artikkeleita ja kirjoitamme ja julkaisemme blogeja.
- Jatkamme aktiivista läsnäoloa jo olemassa olevissa kohderyhmän käyttämissä medioissa ja kanavissa.

Viestinnän kehittämiseksi laadimme viestintästrategian strategiakaudelle 2018–2020 ja suunnitelman vuodelle 2018. Kehittämistavoitteena on suunnitelmallisempi viestintä.

Seura osallistuu **Educa-messuille** yhteisosastolla Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa. Kärkiteemana messuilla on maailmanperintökasvatus. Lisäksi viestimme osastolla Kulttuuriperinnön teemavuodesta yhteistyössä Museoviraston kanssa. Järjestämme molempia aiheita käsittelevän paneelikeskustelun.

Seura käy puhumassa ja luennoimassa eri toimijoiden järjestämissä tilaisuuksissa.

8. Jäsentoiminta

Seuran jäsenille järjestetään yhdestä kahteen jäsentilaisuutta ja tiedotetaan kulttuuriperintökasvatuksesta ja seuran ajankohtaisista asioista. Seuralla on vapaaehtoinen jäsenihteeri.

Jäsentoimintaa kehitetään keräämällä halukkaita puhujia puhujapankkiin sekä nimeämällä alueelliset yhteyshenkilöt. Tuemme jäsenten keskinäistä verkostoitumista ja osallistumismahdollisuuksia toimintaan.

9. Yhteistyöryhmä

Seura tekee valtakunnallista työtään tiiviissä yhteistyössä seuran toimintaa tukevan Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmän tahojen kanssa. Yhteistyöryhmään kuuluvat edustajat opetus- ja kulttuuriministeriöstä (kulttuuri- ja taidepolitiikan, koulutuspolitiikan ja nuoriso- ja liikuntapolitiikan osastoilta) ympäristöministeriöstä, Opetushallituksesta ja Museovirastosta. Vuonna 2013 perustettu yhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

10. Talous ja rahoitus

Seura rahoittaa toimintaansa opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön myöntämällä toiminta-avustuksilla, opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksilla sekä säätiöiden myöntämällä apurahoilla. Seura pyrkii varmistamaan toiminta-avustusten jatkuvuuden. Lisäksi seura jatkaa aktiivista rahoituksen hakemista uusille kehittämis- ja yhteistyöhankkeille eri lähteistä.

11. Hallinto ja henkilöstö

Vuosikokous järjestetään kevättalvella. Hallitus kokoontuu vuoden aikana 6–10 kertaa. Hallituksen kokouksissa seurataan strategian ja tavoitteiden toteutumista ja suunnitelmien etenemistä sekä päätetään toteuttamistavoista ja toimintamuodoista.

Seurassa on kaksi toimihenkilöä vakituisessa työsuhteessa: toiminnanjohtaja ja erityisasiantuntija. Toiminnanjohtajana on Hanna Lämsä ja erityisasiantuntijana Ira Vihreälehto. Erityisasiantuntija Marja Laine on opintovapaalla.

Seura palkkaa tarvittaessa muita työntekijöitä sekä ottaa harjoittelijoita.